

EIN NÝGGJUR YV

Meðan hann áður var ein radikalur muslimur úr miðeystri, sum valdi harðskap sum sítt vápn, er hann nú eitt ungt bartrog, uppvaksin í Evropa, sum er vorðin radikaliseraður í fongslinum

DANJAL AV RANA

Ein broyting er farin fram innan yvirgang seinastu árin. Meðan teir, ið stýrdu flogførini inn í tey bæði tornini í New York 11. september 2001, vóru fundamentalistiskir muslimar, sum valdu at fremja harðskap, er rættari at lýsa nýggja ættarliðið av yvirgangsmonnum sum ófriðarkroppar, sum taka víðgongdu versini í Koranini til sín.

Yvirgangsálop eru ikki nakað nýtt, ei heldur í Evropa. Longu síðst í 19. øld framdu anarkistiskir bólkar yvirgangsálop móti tilvildarligum, ósekum fólki. Broyming, sum er farin fram seinastu 20 árin er, at nú eru sjálmorðsátakir vorðnar alt meiri vanligar og tað tykist, sum nútíðar yvirgangsmenn siggja tað sum sítt endaliga mál – at lata liv í atskóni. Osama Bin Laden og hansara lærusveinar hava jú ofta sagt, at teir elska deyðan, eins og vit elska lívið.

Fram til miðskeiðis í nítíárunum vóru flestu yvirgangsmennir úr miðeystri. Teir høvdu verið í Afganistan, har teir høvdu barst móti sovjettsku hersetingini. Eftir at Sovjetsamveldið bleiv ríkið út úr Afganistan í 1992, vendu teir heim aftur. Hesir mennir, upplærdir av monnum sum Osama bin Laden og Khalid Sheik Mohammed, framdu álopin á World Trade Center í 1993, á amerikansku sendistovurnar í Kenja og Tansania í 1998 og álopið á amerikanska herskipið Cole í persiska flógvanum í 2000 og á World Trade Center í 2001.

Venda við í fongslinum

Nýggja ættarliðið av yvirgangsmonnum er í stóran mun brotsmenn av ymsum slag. Talan er ikki longur um menn, sum eru vaksir upp í miðeystri, men ofta um eftirkomarar av tilflytaru til Evropa. Flestu teirra hava livað eitt sekulert liv í longri tíð, hava drukkið alkohol, gingið á barrum, gjørt brotsverk av ymsum slag, áðrenn teir, ofta í fongslinum, venda við og leita sær aftur til Islam. Teir eru fyrrverandi ránsmenn og rúsevniseljarar. Í yngri døgum vóru teir partur av ungdomsmentanini í landinum, teir eru komnir til, lurtaðu eftir sama tónleiki sum onnur, gingu í latin sum øll onnur. Heldur enn at hava samband við lokalu moskuna hava teir samband við lokalu brotsmannaliðini. Og allir eru tær sonevndir kenningar hjá lögreluni.

Tað er ofta í fongslinum, at teir gerast radikaliseraðir. Ein kanning av yvirgangsmonnum í Evropa vísir, at eingir teirra vóru aktivir í lokalu moskunum áðrenn teir endaðu í fongsl. Eingir tóku lut í muslimskum vælgerandi endamáli, eingir vístu samhuga við palestinska fólkinum, teir vístu ongan áhuga í muslimskum átøkum. Ikki fyrr enn teir endaðu í fongslinum.

Talan er altso um ungar menn, ofta annað ættarlið av tilflytarum, ofta smákriminellir, uttan nakra átrúnaðarlaga uppaling, men verða bráðliga umvendir. Síðani gongur stutt tíð áðrenn teir fremja álop síni.

Trúgvinn gevur teimum eitt mál

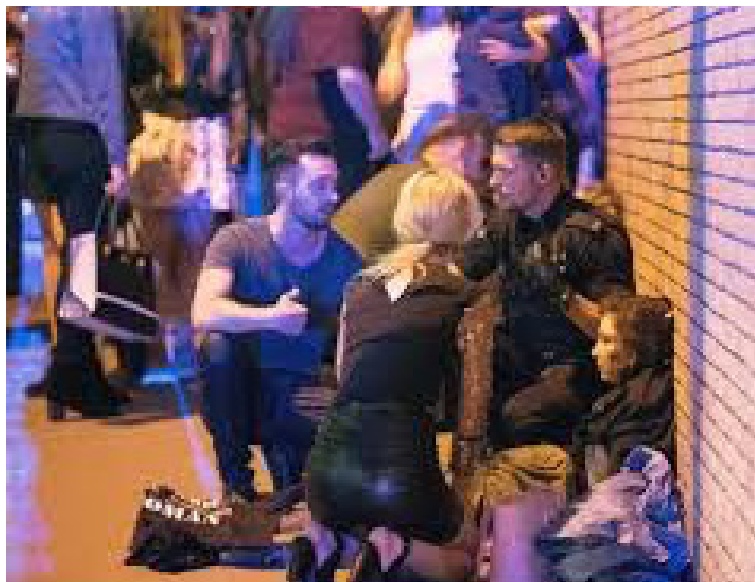
Hetta er søgan hjá Kouachi-brøðrunum, sum framdu álopið á Charlie Hebdo í París í januar 2015, hjá Abdeslam-brøðrunum, sum framdu álopið á Bataclan í París í novembur 2015. Og hetta er søgan hjá Salman Abedi, sum herfyri sprongdi seg sjálfvan í luftina beint eftir eina konsert í Manchester.

Hesir yvirgangsmennir gerast ikki harðskapsmenn av átrúnaðinum, men vóru longu harðskapsmenn áðrenn teir vendu við. Fyri fleiri teirra hevur átrúnaðurin lítlan týðning, men at hon gevur teirra harðrenda lívið eitt mál og eina meining. Skjøl hjá IS, sum vesturlendskar fregnartænastur hava fingið hendur á, vísa, at 70% av yvirgangsmonnum hava einans eina heilt einfalda fatan av Islam. Eingin ivi er tó um, at teir eru erligir trúgvandi. Teir trúgva, at teir fara til Himmals, um teir doyggja í eina sjálmorðsátak. Teir eru ikki tætt knýttir at IS ella limir í IS, sum onnur eru limir í einum felagsskapi ella eina samkomu. Men teir eru skjótir at svørja IS trúskap og IS eru skjótir at taka ábyrgd av yvirgangsálopinum, tá tey tæna teirra endamáli.

Fremsta endamálið við yvirgangi er og hevur altíð verið at skapa ótta. The terror is not in the bang, but in the anticipation of the bang, segði Alfred Hitchcock. Ræðuleikin er ikki í brestinum sjálfum, men í óttanum fyri brestinum. Yvirgangsálopin hava ikki stórvegis aðra ávirkan á vestur-



heimin enn at skapa ótta, ótta fyri Islam. Álopin gera ikki vesturheimin veikari, hvørki hernaðarlaga ella figgarliga. Men tey fáa okkum at óttast IS og islam.



Myndir eftir yvirgangsálopið í Manchester